

Sygn. akt I Ca 249/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 sierpnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Iwona Podwójniak

po rozpoznaniu w dniu 27 sierpnia 2014 roku w Sieradzu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) SA działającej przez Oddział w Polsce z siedzibą w W.

przeciwko L. K.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Wieluniu z dnia 9 maja 2014 roku sygn. akt I C 22/14

1. oddała apelację,
2. nie obciąża powoda kosztami zastępstwa procesowego pozwanego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I Ca 249/14

UZASADNIENIE

Powódka (...) S.A. działająca przez Oddział w Polsce z siedzibą w W. wniosła powództwo przeciwko L. K. o zapłatę kwoty 589,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 30 czerwca 2010 roku do dnia zapłaty tytułem nieuiszczonej składki ubezpieczenia posiadaczy pojazdów mechanicznych OC, żądając ponadto zwrotu kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa prawnego.

Wyrokiem z dnia 9 maja 2014 roku, w sprawie sygn. akt I C 22/14, Sąd Rejonowy w Wieluniu oddalił powództwo i zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 197,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższy wyrok zapadł w oparciu o ustalony przez Sąd Rejonowy stan faktyczny, który Sąd Okręgowy podzielił i przyjął za własny, a którego istotne elementy przedstawiają się następująco.

Właścicielem samochodu osobowego R.L.o nr rej. (...), który był ubezpieczony z tytułu OC w okresie od dnia 25 czerwca 2009 roku do dnia 24 czerwca 2010 roku w pozwanej firmie, była K. K.. Ubezpieczającym był pozwany. Pozwany wypowiedział w/w umowę w piśmie z dnia 22 czerwca 2010 roku, które powódka otrzymała w dniu 29 czerwca 2010 roku. W okresie od dnia 25 czerwca 2010 roku do dnia 24 czerwca 2010 roku oraz w okresie od dnia 25 czerwca 2011 roku do dnia 24 czerwca 2012 roku K. K. płaciła składkę OC firmie (...). Powódka w piśmie z dnia 29 czerwca 2009 roku poinformowała pozwanego o zawarciu umowy na kolejne 12 miesięcy wobec braku powiadomienia o wypowiedzeniu. Po zastrzeżeniach pozwanego powódka poinformowała, że nie ma możliwości rozwiązania umowy.

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd pierwszej instancji rozstrzygając kwestię zasadności roszczenia powódki wskazał, że żądanie strony powodowej jest sprzeczne

z zasadami współzycia społecznego, jest nadużyciem prawa podmiotowego (art. 5 k.c.) zważywszy na jedynie kilkudniowe opóźnienie pozwanego w dokonaniu wypowiedzenia umowy ubezpieczenia, przy jednoczesnym wypełnieniu przez właściciela pojazdu obowiązku ubezpieczenia pojazdu mechanicznego od odpowiedzialności cywilnej (zawarł umowę ubezpieczenia w (...), a także zważywszy na cel ustawodawcy - jakim jest dążenie do zawierania umów obowiązkowych OC i jednocześnie unikanie podwójnego ubezpieczenia. Sąd w uzasadnieniu wskazał na przepisy art. 28 ust 1 a ustawy z dnia 22 maja 2003 r.

o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym oraz Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003r., Nr 124, poz. 1152

z późn. zm.) po nowelizacji, które nakładają na ubezpieczyciela ustawowy obowiązek dostarczenia informacji ubezpieczonemu o przedłużeniu dotychczasowych umów ubezpieczenia dla posiadaczy pojazdów mechanicznych OC w terminie nie późniejszym niż przed upływem 14 dni przed upływem okresu 12 miesięcy, na który umowa ubezpieczenia OC została zawarta oraz ustawowy obowiązek dostarczenia dokumentu ubezpieczenia

w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy. Co prawda, jak wskazuje Sąd, przepisy te nie mają zastosowania do niniejszej sprawy, gdyż w przedmiotowym stanie faktycznym nie obowiązywały znowelizowane przepisy powyższej ustawy, to pomimo tego można stwierdzić, że ustawa jeszcze w brzmieniu obowiązującym w przedmiotowej sprawie miała również taki sam cel jakemu przyświecały wprowadzone przez legislatora zmiany, mające na celu wyeliminowanie podwójnych umów ubezpieczenia.

W tych okolicznościach Sąd pierwszej instancji uznał, że roszczenie strony powodowej jako niezgodne z zasadami współzycia społecznego, a co za tym idzie zmierzające do nadużycia prawa, i dlatego podlegało oddaleniu. O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wywiodła strona powodowa, zarzucając rozstrzygnięciu naruszenie przepisów prawa materialnego i procesowego, mające wpływ na jego wynik, a mianowicie:

1. art. 6 k.c. oraz art. 233 § 1 k.p.c. przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, skutkiem czego Sąd I instancji oparł orzeczenie na ustaleniach niezgodnych ze stanem faktycznym;

2. art. 224 § 1 k.p.c. poprzez brak dostatecznego wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy umożliwiające należyte rozstrzygnięcie.

Wskazując na powyższe pełnomocnik strony powodowej wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 589,00 zł

z odsetkami ustawowymi od dnia 30 czerwca 2010 roku do dnia zapłaty.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik pozwanego wniósł o jej oddalenie i orzeczenie o kosztach postępowania według norm prawem przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest nieuzasadniona. Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy są prawidłowe, zgodne z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym. W związku z tym Sąd Okręgowy za podstawę swoich rozważań przyjął ustalenia Sądu pierwszej instancji, czyniąc je ustaleniami własnymi.

Nietrafiony jest zarzut apelacji naruszenia przepisów art. 6 k.c. w zw. z art. 233 k.p.c. oraz art. 224 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego

i brak dostatecznego wyjaśnienia stanu faktycznego. Wskazać bowiem należy, że w części ustaleń faktycznych Sąd Rejonowy przytoczył wyłącznie fakty, które nie były kwestionowane przez żadną ze stron, zaś ocena zasadności żądania strony powodowej jest wynikiem wykładni przepisów prawa i przyporządkowania treści wskazanych w uzasadnieniu

wyroku norm prawnych do okoliczności stanu faktycznego. Zatem sposób postawienia zarzutu apelacyjnego nie jest prawidłowy, skoro strona powodowa polemizuje z oceną prawną żądania.

Biorąc pod uwagę uzasadnienie apelacji Sąd Okręgowy uznał, że zamiarem skarżącego było zarzucenie Sądowi pierwszej instancji naruszenie prawa materialnego poprzez niewłaściwą jego wykładnię i zastosowanie w przedmiotowej sprawie art. 5 k.c. Ale i tak postawiony zarzut nie zmienia oceny Sądu Okręgowego o niezasadności apelacji.

Zgodnie z treścią art. 22 ust. 1 z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym oraz Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 r., Nr 124, poz. 1152 z późn. zm.) w sprawach nieuregulowanych w ustawie, stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego. Stosownie zaś do treści art. 5 k.c. nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. Sąd Okręgowy podziela pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2009 r., IV CSK 290/09 (niepubl.), że art. 5 k.c. ma na celu zapobieganie stosowaniu prawa w sposób, który prowadzi do wywarcia skutków niemoralnych, albo rozmiągających się zasadniczo z założeniem jego ustanowienia. Ma przy tym rację Sąd pierwszej instancji, iż ratio legis unormowania zawarto w art. 28 ust. 1 jest dążenie do zapewnienia nieprzerwanej umowy ubezpieczeniowej. W przedmiotowej zaś sprawie pozwany wywiązał się z obowiązku ubezpieczenia pojazdu mechanicznego od odpowiedzialności cywilnej i zawarł umowę z innym ubezpieczycielem. Nadto słusznie zauważył Sąd Rejonowy, że pozostawanie pod reżimem dwóch jednakowych przedmiotowo umów ubezpieczenia jest sprzeczne z celami wyżej wymienionej ustawy. Prawidłowość takiego rozumowania potwierdza brzmienie ustępu 1a i 1b art. 28 wprowadzonego do ustawy ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2011,poz. 1210). Nadto celem ustawy o obowiązkowych ubezpieczeniach jest udzielanie ochrony poszkodowanym w razie wyrządzenia szkody przez ubezpieczonego, w zamian za co ubezpieczony płaci określoną składkę. W przedmiotowej zaś sprawie strona powodowa nie wykazała, aby zaistniała potrzeba udzielania ochrony w zakresie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej pozwanego, tym samym zaś składka, zapłaty której domaga się strona powodowa byłaby nienależna i słusznie Sąd Rejonowy uznał, że roszczenie to jest niezgodne z zasadami współżycia społecznego.

Marginalnie wskazać należy, iż nie ma racji skarżący twierdząc, że o zasadności jego roszczenia przesądza fakt, że wypowiedzenie umowy przez pozwanego wpłynęło do powoda dzień po terminie. Stosownie bowiem do treści art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r.

o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych w brzmieniu obowiązującym w dniu zawarcia przedmiotowej umowy - zawiadomienia i oświadczenia, które w związku z umową ubezpieczenia obowiązkowego są składane przez strony tej umowy, powinny być sporządzane na piśmie i doręczane za potwierdzeniem odbioru lub przesyłane listem poleconym. Wbrew odmiennemu przekonaniu skarżącego z brzmienia tego przepisu wynika jednoznacznie, iż ustawodawca zrównał w skutkach potwierdzenie odbioru przez ubezpieczyciela otrzymania pisma klienta z nadaniem przez tego ostatniego listu poleconego. Gdyby bowiem to nie samo nadanie listu poleconego, a jego otrzymanie przez ubezpieczyciela miało decydować o zachowaniu terminu przewidzianego w tej ustawie, to nie miałyby żadnego sensu ograniczenie ustawowe, iż pismo winno być wysłane listem poleconym. Mogłoby być wysłane w jakikolwiek sposób, skoro i tak decydowałaby data jego wpływu do zakładu ubezpieczeń. Ustawodawca nie określił wprost w przepisach omawianej ustawy (co czyni w innych przepisach np. w art. 817 § 1 k.c.), że decydujący jest moment otrzymania zawiadomienia (oświadczenia) przez ubezpieczyciela. Skoro w ustawie tej brak jest zapisu, iż nowa umowa zostaje zawarta, jeżeli zakład ubezpieczeń nie otrzyma najpóźniej na dzień przed upływem okresu 12 miesięcy, powiadomienia o wypowiedzeniu umowy, uznać trzeba, iż wystarczające jest wysłanie w ustawowo określonym terminie, listem poleconym, zawiadomienia o wypowiedzeniu umowy. W przedmiotowej sprawie pozwany nie udowodnił jednak, iż przesyłkę wysłał listem poleconym dlatego, też Sąd pierwszej instancji zasadnie uznał, że doszło do prolongacji dotychczasowej umowy

ubezpieczenia. Co jednak w sytuacji, gdy pojazd pozwanego został skutecznie ubezpieczony w innym zakładzie, a wypowiedzenie umowy dotarło dzień po terminie czyni roszczenie powoda niezgodnym z zasadami współżycia społecznego i nie może podlegać ochronie.

Podsumowując powyższe rozważania Sąd Okręgowy uznał apelację strony powodowej za pozbawioną uzasadnionych podstaw prawnych i dlatego na zasadzie art. 385 k.p.c. podlegała ona oddaleniu..

O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnięto na podstawie art. 102 k.p.c. uznając – zważywszy podstawę oddalenia powództwa – za nieuprawnione obciążanie strony powodowej kosztami zastępstwa procesowego pozwanego.